College voor de Rechten van de Mens

Aan de minister C.E.G. van Gennip
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Postbus 16001
3500 DA Utrecht

Bezoekadres:
Kleinesingel 1-3
3572 CG Utrecht

030 888 38 88
info@mensenrechten.nl
www.mensenrechten.nl

Onderwerp
Wetgevingsadvies over wetsvoorstel tot wijziging re-integratieverplichtingen in tweede ziektejaar bij werknemers van kleine en middelgrote bedrijven

Uw brief van
19 oktober 2023

Datum
14 december 2023

Ons kenmerk

Geachte minister Van Gennip,

Per brief heeft de Directeur-Generaal Sociale Zekerheid en Integratie van uw ministerie het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) verzocht advies uit te brengen over het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de re-integratieverplichtingen in het tweede ziektejaar bij werknemers van kleine en middelgrote werkgevers (wetsvoorstel). Het College gaat graag in op dit verzoek en adviseert zowel als nationaal mensenrechteninstituut als vanuit zijn rol als onafhankelijk toezichthouder op de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN-verdrag handicap) in Nederland.

Vanuit het oogpunt van gelijke behandeling en gezien het VN-verdrag handicap heeft het College aarzelingen en vooral een aantal vragen bij het wetsvoorstel. Mogelijk leidt het wetsvoorstel tot indirecte discriminatie en/of tot een verslechtering van de positie van mensen met een beperking. Dan zijn respectievelijk een objectieve rechtvaardiging en een verzwaarde motivering aangewezen. De toelichting bij het voorstel zou in dat opzicht nog versterkt kunnen worden. Het College adviseert om:

- voor de definitie van het begrip ‘handicap’ in de toelichting aan te sluiten bij artikel 1 VN-verdrag handicap dat uitgaat van een mensenrechtelijke benadering en een sociaal model in plaats van een medisch model

Het College adviseert om in het licht van mogelijke indirecte discriminatie nader toe te lichten of:

- het gekozen middel passend is, in de zin van geschikt om het doel van grotere wendbaarheid onder kleine en middelgrote werkgevers te bereiken;
- het voorstel noodzakelijk is, in de zin dat geen andere, minder (voor mensen met een reeds bestaande arbeidsbeperking) ingrijpende maatregelen zijn overwogen;

- het voorstel evenredig is; daarvoor is van belang inzicht te geven in hoe het belang van werknemers wordt meegewogen (ook gezien hun recht op werk, zie hierna), vooral van hen met een (bestaande) arbeidsbeperking, te meer nu in het kader van de weging van andere belangen aan de orde gesteld is dat re-integratie in het tweede spoor naar verluidt minder succesvol is en er mogelijk meer mensen op jaarbasis zullen instromen in de WIA.

Omdat mogelijk sprake is van een achteruitgang van de positie van mensen met een (arbeids)beperking adviseert het College om in de toelichting op te nemen:

- of en op welke wijze, gezien de verplichting tot het geleidelijk verwezenlijken van het VN-verdrag handicap, het wetsvoorstel bijdraagt aan de uitvoering van het VN-verdrag handicap, in het bijzonder van het bepaalde in artikel 27;
- en daarnaast in te gaan op de mogelijke verslechtering van de positie van mensen met een (arbeids)beperking als gevolg van dit wetsvoorstel om te werken op een wijze die aansluit bij hun mogelijkheden en voorkeuren.

Het College wijst in het kader van dit voorstel nog op hetgeen het College in zijn monitor 2022 over rechtsbescherming van mensen met een beperking heeft opgemerkt over de nood aan toegankelijkheid van bezwaarprocedures, in het bijzonder bij UWV. De laatste aanbeveling is om los van het voorstel na te gaan of en hoe in toekomstige situaties meer gehaald kan worden uit het nauw overleg in de zin van artikel 4, derde lid, VN-verdrag handicap.

Het wetgevingsadvies is bijgevoegd bij deze brief. Mocht u naar aanleiding van het advies vragen hebben, kunt u contact opnemen met [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Interim voorzitter

Bijlage:

- Wetgevingsadvies over het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de re-integratieverplichtingen in het tweede ziektejaar bij werknemers van kleine en middelgrote bedrijven